

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені Івана Боберського

Кафедра педагогіки та психології

Криштанович С. В.

Лекція 10
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА.
ПЕДАГОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ, ФОРМИ ЙОГО ЗДІЙСНЕННЯ
з навчальної дисципліни
„МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ”
для студентів спеціальностей 241 „Готельно-ресторанна справа”,
242 „Туризм”
рівень освіти – магістр

“ЗАТВЕРДЖЕНО”
на засіданні кафедри педагогіки та психології
“31” серпня 2021 року № 1
Зав.каф _____ В. Ф. Соловійов

© Криштанович С. В.

Лекція 10. Самостійна робота студента. Педагогічний контроль, форми його здійснення

План

1. Самостійна робота студента.
2. Педагогічний контроль та оцінювання успішності студентів.

1. Самостійна робота студента.

Самостійна робота студента (СРС) – це активна діяльність у поза аудиторний час, яка спрямована на надбання нових знань, вмінь, навичок, здатностей у галузі наукової та професійної підготовки фахівців.

Метою СРС є надати вміння аналізувати навчальну та наукову літературу, виділяти головне, ставити нові питання та самостійно на них відповідати, формувати власні погляди.

Зміст самостійної роботи студента визначається робочою навчальною програмою конкретної дисципліни, завданнями та рекомендаціями викладача.

Самостійна робота студентів включає такі види:

- підготовка до поточних аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних тощо);
- робота над окремими темами навчальних дисциплін, які згідно з робочою навчальною програмою дисципліни, що винесені на самостійне опрацювання студентів;
- виконання лабораторних робіт (психологія, основи психології та педагогіки, соціологія);
- підготовка до всіх видів контрольних випробувань (самостійні та контрольні роботи, колоквіуми, заліки, іспити);
- участь в інтерактивних семінарах, заняттях з використанням тренінгових форм, рольових та ділових іграх, які проводяться у позанавчальний час;
- пошуково-аналітична робота:

- виконання індивідуальних творчих письмових робіт, які винесені на СРС (творчі письмові завдання, реферати, рецензії тощо);
- виконання індивідуальних та колективних творчих робіт у вигляді електронних матеріалів, аудіо та відео матеріалів (презентації, відеофільми тощо);
- робота над першоджерелами (книги, статті);
- наукова робота:
 - робота у студентських наукових гуртках;
 - наукові дослідження під керівництвом викладачів кафедри;
 - участь у науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах;
 - підготовка наукових публікацій;
 - самоперевірка (самоконтроль, самооцінка) знань, умінь, навичок та рівня розвитку особистості:
 - самооцінка студентом рівня особистих знань, умінь та навичок (теоретичні питання для самоконтролю, тести для самоконтролю знань, творчі питання, тести для визначення відповідних умінь тощо);
 - самооцінка студентом рівня етичних, психологічних, комунікативних та ін. якостей особистості (самотестування, участь у ділових іграх, тренінгових формах занять тощо);
 - самостійна робота студентів заочної форми навчання.

Блок творчих домашніх самостійних робіт поділяється на роботи, які необхідні для засвоєння навчальної програми курсу, та роботи, які входять до переліку робіт «за вибором студента» (вибіркові роботи).

Зміст та форми робіт необхідних для засвоєння навчальної програми курсу, та робіт «за вибором студента» визначаються викладачем.

Блок творчих домашніх самостійних робіт (індивідуальні, колективні), які входять до переліку «за вибором студента» є складовою «Пошуково-аналітичного та наукового фонду студента»:

– «Пошуково-аналітичний та науковий фонд студента» – сума балів (не більше 10% від загальної суми балів КМС (кредитно-модульна система)), яка поділяється на аналітично-пошукову та наукову роботу студента, його можливу участь в інтерактивних семінарах, заняттях з використанням тренінгових форм, рольових та ділових іграх тощо, які проводяться у позанавчальний час;

– кожен вид робіт, напрям діяльності студента оцінюється викладачем відповідною сумою балів;

– при визначенні викладачем кількості завдань, напрямів діяльності студента, які є складовою «Пошуково-аналітичного та наукового фонду студента», потрібно виходити з того, що кількість запропонованих завдань (по загальній сумі балів) повинна перевищувати в 1,5 – 2 рази суму балів, які виділені для Фонду, що створює умови для вибору;

– студент на початку семестру визначає для себе ті завдання, види діяльності, які він буде виконувати в процесі самостійної роботи з переліку «за вибором студента». Кількість робіт, які вибирає студент (по загальній сумі балів) не повинна перевищувати суму балів, які виділені для Фонду.

Планування самостійної роботи

Робочі навчальні програми дисциплін, які складаються викладачами і затверджуються на засіданні Вченої ради ВНТУ, передбачають:

– визначення в кожній темі дисципліни питань, які виносяться на самостійну роботу студентів, з посиланнями на основну та додаткову літературу;

– перелік рекомендованої навчальної та інструктивно-методичної літератури до практичних і семінарських занять, лабораторних робіт із зазначення сторінок до кожної теми;

– окремий розділ «Організація СРС», в якому укладач має визначити мету та основні види можливих індивідуальних завдань, рефератів тощо, тематику (перелік тем та завдань) і вимоги до виконання та обсягу роботи із зазначенням кількості годин на СРС;

– критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів.

Робочий план дисципліни складається лектором на основі робочої навчальної програми дисципліни (РНПД) і регламентує обсяг, графік виконання, зміст аудиторної та самостійної роботи студентів при вивченні дисципліни протягом триместру (семестру). В робочому плані дисципліни є розділ «Організація СРС». В цьому розділі необхідно визначити теми або питання теоретичного матеріалу дисципліни, які виносяться на СРС.

Індивідуальний план роботи викладача як основний документ, в якому відображається навчальна, методична, наукова та організаційна робота викладача вищого закладу освіти протягом навчального року, передбачає наявність розділів «Навчально-методична робота» та «Організаційно-методична робота». В цих розділах викладач планує, в тому числі, і розробку методичного забезпечення самостійної роботи студентів.

На кафедрі створені теки матеріалів для організації самостійної роботи студентів з кожної конкретної дисципліни. Ці теки являють собою складову частину Навчально-методичного комплексу дисципліни (НМКД).

Викладачі кафедри формують індивідуальні електронні папки викладачів, у яких знаходяться розроблені викладачами кафедри навчально-методичні матеріали для самостійної роботи студентів. Папки розміщено в електронній базі інформаційного центру кафедри та репозитарію ЛДУФК.

Викладачі кафедри формують індивідуальні (паперові) папки, у яких розміщено розроблені викладачами кафедри навчально-методичні матеріали для самостійної роботи студентів. Папки знаходяться в інформаційному центрі кафедри.

Керівництво самостійною роботою

Керівництво самостійною роботою студентів відбувається за рахунок загального бюджету часу, запланованого на аудиторну та позааудиторну роботу викладача. Згідно «Положення про планування та облік робочого часу науково-педагогічних працівників університету» за рахунок часу, запланованого на аудиторну роботу викладачів, проводяться:

- *консультації з навчальних дисциплін.* Консультації протягом семестру (поточні) проводяться згідно з графіком кафедри, консультації перед контрольним заходом (екзаменаційні) проводяться за графіком деканату факультету;

- *приймання і перевірка контрольних (модульних) робіт,* передбачених робочим навчальним планом, у студентів заочної форми навчання;

- *керівництво і оцінювання результатів індивідуальних завдань,* передбачених робочим навчальним планом, у студентів денної та заочної форми навчання;

Інші види діяльності з організації та керівництва СРС (розробка методичного забезпечення СРС, керівництво науковою роботою студентів, студентським науковим гуртком, факультативом, спецсеминаром (рольові та ділові ігри, тренінгові форми занять тощо), відбуваються за рахунок загального бюджету часу, запланованого на позааудиторну роботу викладача.

Студенти, які починають вивчати дисципліну, на перших заняттях інформуються викладачем щодо системи організації самостійної роботи з даного курсу – індивідуальних самостійних завдань, термінів їх виконання, кількості балів за кожен вид робіт, часу проведення консультацій, а також отримують докладну інформацію про основну та додаткову літературу, рекомендовану до самостійного вивчення дисципліни.

Система контролю самостійної роботи

Контроль СРС спонукає студентів до систематичної роботи над програмним матеріалом, дисциплінує навчальну роботу, сприяє розвитку здібностей до самоконтролю і самоосвіти.

Основною формою контролю та оцінювання самостійної роботи студентів є *проведення контрольних заходів*. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система

оцінювання рівня знань визначаються відповідною кафедрою. Підсумковий контроль проводиться з метою опрацювання результатів навчання на певному освітньому (кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершених етапах. *Підсумковий контроль включає семестровий контроль.*

Контроль СРС здійснюється в залежності від виду самостійної роботи і передбачає такі форми:

- тестування;
- самостійні роботи;
- контрольні роботи;
- контрольні питання після кожної лекції;
- співбесіда;
- ділові ігри;
- тренінгові форми занять;
- творчі наукові конференції;
- звіти з виконання лабораторних та інших видів робіт та ін.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль, як і навчальний матеріал, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

В процесі проведення контрольних заходів викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами.

Оцінки (бали), одержані студентами за виконання різних видів самостійної роботи, фіксуються в Журналі викладача і входять до складу

модульної бальної оцінки (МБО), тобто тієї кількості балів, яку отримав студент в результаті контролю його знань, умінь та навичок при виконанні всіх видів навчальних робіт, віднесених до відповідного модуля.

2. Педагогічний контроль та оцінювання успішності студентів

Контроль у ЗВО слід розуміти як педагогічний супровід, спостереження і перевірку успішності навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Контроль проводять з *метою* встановлення відповідності результатів навчання студентів вимогам освітніх програм.

Компоненти контролю:

– перевірка – виявлення рівня отриманих знань, умінь, навичок та здібностей;

– оцінка – вимірювання успішності та порівняння його з певними стандартами, окресленими вимогами освітніх програм;

– облік – фіксація результатів у вигляді оцінок, балів, рейтингу в журналі, заліковій книжці, залікових і екзаменаційних відомостях.

Основними видами контролю результатів навчання студентів є поточний та семестровий контроль, а також атестація студентів.

Поточний контроль здійснюють під час лекцій, практичних, лабораторних, семінарських та індивідуально-консультативних занять з метою перевірки рівня засвоєння теоретичних і практичних знань та вмінь студента. Це сприяє підвищенню мотивації студентів до системної, активної роботи впродовж усього періоду навчання за відповідним освітнім рівнем.

Кожна навчальна дисципліна чи інший компонент навчального плану, що їх вивчає студент упродовж семестру, завершується **семестровим контролем**, форма якого передбачена навчальним планом.

Переваги рейтингової системи оцінювання:

– враховує якість виконання поточних завдань;

- контролює засвоєння теоретичного матеріалу протягом семестру, стимулює систематичну роботу студентів у ході семестру;
- присутній дух здорового змагання, чіткої конкуренції серед студентів;
- забезпечує повний контроль самостійної роботи студентів у семестрі;
- враховує всі види відповідей у студентів на екзамені.

Оцінювання здійснюється за шкалою оцінювання Табл. 1

Таблиця 1

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
68- 74	D	задовільно	
61 - 67	E		
35 - 60	F_x	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Підсумкова оцінка з кожної навчальної дисципліни, з якої передбачено екзамен, складається з оцінки поточного контролю результатів навчання упродовж семестру та оцінки результатів навчання при проведенні контрольних заходів під час семестрового контролю.

Семестровий контроль проводять у формах екзамену або заліку з конкретних навчальних дисциплін за накопичувальною системою в терміни, передбачені графіком навчального процесу Університету.

Екзамен – це форма семестрового контролю результатів навчання студента з навчальної дисципліни за семестр. Екзамен проводять, як правило, упродовж двох тижнів семестрового контролю згідно з розкладом.

Диференційований залік (залік) – це форма семестрового контролю результатів навчання студента з навчальної дисципліни за всіма видами робіт,

передбачених робочою програмою навчальної дисципліни, а також з курсових робіт (проектів), практик.

Критерії оцінювання відбуваються відповідно до оцінки контрольних заходів Табл.2.

Таблиця 2

Критерії оцінок ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Оцінка кредиту	Оцінка контрольних заходів
A	Кредит зараховано	Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
B	Кредит зараховано	Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками
C	Кредит зараховано	Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок
D	Кредит зараховано	Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю помилок
E	Кредит зараховано	Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям
FX	Кредит не зараховано	Студенту надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
F	Кредит не зараховано	Студент повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля)

Організація та проведення поточного контролю

Зміст дисципліни, види обов'язкових індивідуальних робіт, форми поточного та семестрового контролю результатів навчання студентів з навчальної дисципліни та критерії їх оцінювання визначає **робоча програма навчальної дисципліни**, яка затверджується на засіданні відповідної кафедри.

Лектор зобов'язаний довести до відома студентів інформацію про особливості оцінювання конкретної дисципліни на першому занятті з навчальної дисципліни, а також, проінформувати їх про наявність у віртуальному навчальному середовищі університету робочої навчальної програми та методичного забезпечення з навчальної дисципліни.

Поточний контроль може проводитись у формах усного, письмового або письмово-усного, експрес-контролю чи комп'ютерного тестування, оцінювання виступів на семінарських заняттях, ділових чи імітаційних ігор тощо, під час як навчальних занять, так і самостійної роботи, зокрема з використанням

віртуального навчального середовища. У разі виявлення плагіату чи встановлення факту несамотійного виконання завдань, передбачених освітньою програмою ці види робіт студенту не зараховують.

Для навчальної дисципліни, з якої передбачено екзамен, кількість балів, відведених на поточний контроль, не має перевищувати 50 балів за 100-бальною шкалою. Однак для допуску до складання екзамену студент повинен набрати не менше 18 балів передбачених різними видами поточного контролю.

Для навчальної дисципліни, з якої передбачено диференційований залік (залік), підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного контролю за 100-бальною шкалою. Мінімальна кількість балів на заліку повинна складати не менше 61 балу.

За рішенням кафедри, студентам – призерам 2-го етапу всеукраїнських студентських олімпіад з навчальних дисциплін, а також переможцям конкурсів студентських наукових робіт можуть додаватися додаткові бали до результатів оцінювання поточного контролю з відповідної навчальної дисципліни. Кількість додаткових балів не може перевищувати 25% від максимальної кількості балів, відведених на поточний контроль. При цьому підсумкова оцінка з навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Результати виконання студентом завдань з кожної із форм поточного контролю викладач заносить в «Журнал обліку проведених лекцій, семінарських, практичних занять, відвідування та успішність» і оголошує студентам на останньому навчальному занятті. Після завершення семестрового контролю «Журнал обліку проведених лекцій, семінарських, практичних занять, відвідування та успішність» викладач передає для зберігання в архів кафедри.

Оцінювання досягнень студентів під час семестрового контролю.

Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання екзамену чи диференційованого заліку (залік) визначається як сума поточної й семестрової оцінок у балах.

Екзамен з навчальної дисципліни проводить лектор за участю викладача, який вів практичні, семінарські чи лабораторні заняття з цієї дисципліни. Екзамен, диференційований залік (залік) з навчальної дисципліни може проводитися не більше трьох разів:

- перший раз – викладачами під час семестрового контролю згідно із затвердженим розкладом;
- другий раз – викладачами під час повторного складання згідно із затвердженим розкладом;
- третій раз – перед комісією з ліквідації академічних заборгованостей у терміни, визначені розпорядженням декана.

Під час семестрового контролю, перед складанням екзамену з навчальної дисципліни, викладач повинен провести для студентів консультацію.

Диференційований залік (залік) приймаються науково-педагогічними працівниками, які проводили практичні, семінарські та інші заняття в навчальній групі або читали лекції з даної дисципліни. Диференційований залік (залік) виставляється за результатами роботи студента впродовж семестру (виконання студентом семестрових індивідуальних завдань та контрольних робіт, виступів на семінарських заняттях та оцінок поточного контролю).

Захист курсового проекту (роботи) студент здійснює перед комісією, як правило, у перший тиждень семестрового контролю за розкладом, затвердженим кафедрою.

Оцінювання результатів проходження практики здійснюється відповідно до Положення про організацію проведення практики студентів університету.

– **Функції контролю:**

– *контролююча* – передбачає встановлення рівня навчальних досягнень окремих студентів і групи в цілому, вона дає викладачу змогу судити про якість засвоєння теми, своєчасно планувати коригуючу роботу й методику вивчення наступного матеріалу;

– **навчальна** – направлена на вироблення таких знань для студента, які сприяють узагальненню, поглибленню і систематизації навчального матеріалу, розвитку логічного мислення студентів у навчанні;

– **виховна** – направлена на дисципліну студента до навчальної діяльності, розвитку інтелектуальних здібностей та відповідальності;

– **розвивальна** – сприяє розвитку психічних процесів особистості: уваги, пам'яті, мислення, інтересів, пізнавальної активності, мовленнєвої культури студентів.